

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ YIL: 4 SAYI: 42 NİSAN 1993

ŞUBEDEN HABERLER

MAYIS-HAZİRAN-TEMMUZ ETKİNLİKLERİ

1992 İNSAN HAKLARI RAPORU

GALLERİA

NAZİM HİKMET

ENERJİ İŞKOLUNDA TEK SENDİKA

1 MAYIS

ORTAK ANTEN - KABLOLU

TV/RADYO İÇ TESİSAT YÖNETMELİĞİ

İZMİR ATATÜRK ORMAN

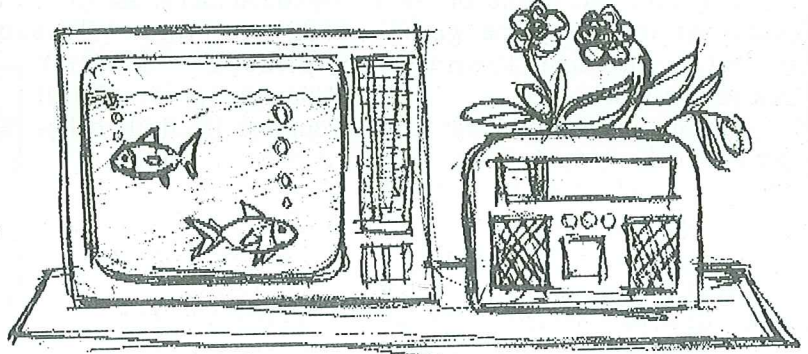
ALANININ DRAMI

RAYLI SİSTEMLERDE ENERJİ TEMİNİ

ENERJİ YATIRIMLARINDA VERİMLİLİK

EMO LOKALİ HİZMETİNİZDE

RADYOMU İSTİYORUM!..

17 MAYIS DÜNYA TELEKOMÜNİKASYON GÜNÜ

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinde belirtilen tüm insanların doğal hakkı olan haberleşme, ülkemizde Anayasamızın güvencesiyle sağlanmaktadır. İletişimin ilk gereksinim duyulduğu günlerden bu yana yapılan pek çok icad ve gelişmeler sonucunda günümüz insanları diledikleri ülkelerdeki insanlarla haberleşme olanağına kavuşmuşlardır.

Son yıllarda ülkemizde kitle haberleşme araçlarını kullanılması hakkı ile yürürlükteki yasalar arasındaki çelişkilerin ortaya çıkardığı durum haberleşmenin toplumların ayrılmaz bir parçası olduğunu göstermektedir.

İletişim araçları analog ve sayısal (digital) olarak sınıflandırılırlar. Analog (sürekli) iletişimde haber kaynağından alınan işaretlerin şekli bozulmadan bir iletim ortamı üzerinden alıcısına ulaştırılırken; sayısal (örneksel) iletişimde haber kaynağındaki işaretten düzenli aralıklarla alınan işaret örnekleri kodlandıktan sonra yine bir iletim ortamı üzerinden alıcısına ulaştırılmaktadır. Son yıllarda, üstünlüğünden dolayı sayısal iletişim sistemleri yaygın olarak tercih edilmektedir.

İletişimin en önemli elemanı iletim ortamıdır. Kullanılan iletişim aracının özelliğine bağlı olarak iletim ortamı bazen bir çift kablo, bazen koaksiyel kablo, bazen fiber optik kablo ya da atmosfer olabiliyor. Dünya ülkelerinin iletişim kurabilmeleri bu ortamlar üzerinden olanaklıdır. Yapılan uluslararası protokollerle dünyamızı bir uçtan diğerini saran uz - iletişim sistemleri arasında: telefon, telgraf, fax, mobil radyo telefon, çağrı, cep telefonu, teleteks, elektronik mektup, data servisleri, video konferans, kara - deniz - hava askeri / sivil telsizleri, radyolar,

televizyonlar, görüntülü telefon ve bilgisayarlı veri sistemlerini sayabiliriz. Uluslararası Telekomünikasyon Birliği, ITU'ye üye 170 civarındaki ülkelerin aynı iletim ortamlarından değişik iletişim araçlarını kullanmasının başlangıç anlaşması olan Uluslararası Telgraf sözleşmesinin ilk olarak imzalanışı olan 17 Mayıs günü tüm dünyada telekomünikasyon günü olarak kutlanmaktadır. Kurulduğu günden bu güne değişen teknolojilere ayak uydurarak, düzenli çalışan komiteleri aracılığı ile dünyada ve uzay araştırmalarında kullanılan tüm iletişim araçları hakkında tavsiye kararlarını alan, uluslararası anlaşmaları imzalatarak bunları başarıyla yürüten bir birliğin çalışmaları kutlanmaya değer.

PTT'nin ülkemizi temsil ettiği bu kuruluşta alınan kararın zamanında hayata geçirmesi sayesinde ise ülkemizde haberleşme özgürlüğü varlığını koruyor.

Önümüzdeki yıllarda dünya iletişim sistemleri "Kişisel haberleşme Sistemleri"nden "Evrensel Kişisel Haberleşme Sistemleri"ne doğru bir gelişme gösterecektir. Bu yılın sonlarına doğru ülkemizde "Sayısal Mobil Telefon Sistemi" ne geçilecektir. Yaşantımız boyunca kullanacağımız iletişim araçlarının evrensel standartlara uygun olmasına özen göstermeliyiz. Bu çabayı ITU ve benzeri uluslararası kuruluşların yayınladıkları tavsiye kararlarına uyarak yaşama geçirebiliriz. Yeni kuracağımız iletişim sistemlerinin teknik şartnamelerini hazırlarken ITU, CCITT, CCIR, EBU, ETSI, İEC ve TSE gibi kuruluşların konumuzla ilgili hazırladıkları, şartlar, tavsiyeler ve standartları kaynak olarak kullanalım.

❑ **YEŞİL FATURA UYGULAMASINDA KARAR ADLİ YARGININ**

Şubemiz, Odamıza ait 1991 yılı Ekim ayı yeşil elektrik faturasının sayaç okunmadan tahmini düzenlenmesi üzerine ilgili yönetmeliğe aykırı olduğu düşüncesi ile tespit davası açmış bulunuyordu. Mahkeme davanın idari yargının görevine girdiği görüşü ile görevsizlik kararı vererek davayı reddetmişti.

Odamız avukatınca karar temyiz edildi. Yargıtay 3. Hukuk Dairesi örneği ekli kararı ile "Elektrik tüketicininin saptanması, bedellerinin ödenmesi ve çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümü özel hukuku ilgilendirmektedir. Bu nedenle uyuşmazlık adli yargının çözmesi gereken bir konudur" görüşü ile görevsizlik kararını bozdu.

Bu aşamadan sonra Sulh Hukuk Mahkemesinde uyuşmazlığın özü hakkında bir çözüme varmak üzere davaya devam edilecektir.

❑ **KADIN ve TOPLUMSAL YAŞAMA KATILIMI**

3 Nisan 1993 tarihinde Konak Etap Otelinde TUSES tarafından Doç. Dr. Meryem KORAY Başkanlığında Meslek Odalarından gelen kadın üyelere yönelik eğitim semineri gerçekleştirildi.

Şubemizi temsilen Filiz DELVİN, Birsen MALKOÇ ve Hülya KÜRÜMOĞLU'nun katıldığı toplantıda "Demokratikleşme süreci ve Türkiye'de Gelişimi" "Demokratikleşme ve Sivil Toplum Örgütlerinin Rolü" "Kadın ve Toplumsal Yaşama Katılımı" "Kadın ve Yönetim" konuları görüşüldü.

Olumlu geçen eğitim programının daha geniş katılımlarla tüm kadın üyelerimize yönelik yapılması Yönetim Kurulumuz tarafından benimsenmiştir. Gerçekleştirilmesi durumunda ayrı bir duyuru ile kadın üyelerimize çağrı çıkarılacaktır.

❑ **EMO KOORDİNASYONU YAPILDI**

EMO Merkez, Şube ve Bölge Temsilciliği Yöneticilerinin katıldığı toplantı 13 - 14 Mart 1993 tarihinde Ankara'da yapıldı.

Örgütsel sorunların, mali durumun, PTT ve TEK'in özelleştirilmesi ve enerji politikalarının görüşüldüğü toplantıda 13 - 19 Eylül 1993 tarihinde Trabzon'da yapılacak Elektrik Mühendisliği 5. Ulusal Kongresi ile ilgili çalışmalar değerlendirildi.

❑ **TEMSİLCİLİK PERSONELLERİ ORTAK TOPLANTISI**

Şubemiz ve bağlı temsilciliklerimizde görev yapan personelimiz 10 Nisan 1993 tarihinde Şubemizde toplandı. İdari ve mali uygulamaların ele alındığı toplantı sonucunda zaman zaman görülen işleyiş farklılıklarını minimuma indirilmesi hedeflendi. Ayrıca uzun süredir boş bulunan Antalya Temsilciliğimiz Teknik Müdür kadrosuna Elektrik Mühendisi Ahmet Kadri ÖZTÜRK getirildi. Temsilciliğin önerisi Şubenin onayı ile göreve başlayan ÖZTÜRK'e başarılar diliyoruz.

❑ **TEMSİLCİLİK ZİYARETLERİ**

10 Nisan 1993 tarihinde Söke, Milas ve Marmaris Mesleki Denetim Bürolarına yapılan ziyaretlerde bölgesel konular ve üye sorunları görüşüldü.

TEK ve Belediyelerle ilişkiler, fen adamları, mesleki denetim uygulamaları, Oda - üye ilişkileri, TEK'in özelleştirilmesi konularında iletilen sorunlar Yönetim Kurulumuzca değerlendirilerek gereken girişimlerin yapılması kararlaştırıldı.

❑ **YENİ ŞUBE BİNAMIZ HİZMETE GİRDİ**

Üyelerimize yakışır ve çağdaş ölçülerde hizmet üretebilmemize

olanak sağlayacak yeni hizmet binamız 17 Nisan 1993 tarihinde düzenlenen törenle hizmete girdi. EMO Başkanı Kaya BOZOKLAR tarafında açılışı yapılan yeni hizmet binamızla birlikte EMO Lokali'de üyelerimizin kullanımına sunuldu.

EMO İzmir Şubemiz Genel Kurulunda alınan daha geniş ve çok amaçlı Şube binası edinilmesi kararının yaşama geçirilmesinde

gerek Şubemizden gerek temsilciliğimizden çok sayıda üyemizin katkısı oldu. Malzeme ve işçilik yardımı ile maddi katkı sağlayan üyelerimizi duyurmak istiyoruz.

Muammer ARGÜN, Hüseyin AYNALI, Musa ÇEÇEN, Bülent DAMAR, Bülent Şevket DEMİRAL, Mustafa DEMİRCİOĞLU, Baki ERTUNÇ, Necmettin GÜLBOY, Hüsnü HANOĞLU, Halis KAYA, Emin ÖZGER, Necdet METE, Ramazan MUĞLALI, Serdar ÖZDEMİR, Nurettin ÖZKAZANOĞLU, Musa ÖZTUFAN, Cemile ÖZVEZNECİ, Namık ONMUŞ, Necdet ŞENTÜRK, Levent ÜNAL.

Katkıda bulunan üyelerimize Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyor, binamızın topluluğumuza hayırlı olmasını diliyoruz.

❑ **İ.K.K. TOPLANTILARI**

Periyodik toplantılarla çalışmalarını sürdüren TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulunun, 4 Mart'ta yapılan toplantısında; Yeni Üniversiteler Yasası üzerine bir panel yapılması, İzmir Körfezi için oluşturduğu çalışma grubuna Jeoloji Mühendisleri

Odasının katılması, İzmir'de bulunan diğer Meslek Kuruluşlarının katılımı ile oluşturulacak Meslek Odaları Meclisi'nde 5 Oda ile temsil edilmesi, Meslek Odaları Ortak Radyosu kurulması için EMO İzmir Şubesinin önerisinin birimlerce değerlendirilmesi, İnsan Haklarına Saygı Mitingine bireysel katılım sağlanması, Yatağan Termik Santrali ve Radyasyon konusunda çalışma yapılması kararlaştırıldı.

Kurulun dönem içerisinde yaptığı ikinci toplantıda; yeni üniversiteler yasası paneline katılım için duyarsız kalan Milli Eğitim Bakanlığının dışında etkinliğin gerçekleştirilmesine, TMMOB Yasası ve Olağanüstü Genel Kurul için çalışma başlatılmasına, Büyükşehir belediye Başkanlığının, Meslek Odaları Yöneticilerine ve hukuka karşı giriştiği olumsuz tavırlara karşı tüm Meslek Odaları ile ortak tavır alınmasına karar verildi.

□ ENERJİ ve TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞINDAN

İlgili elektrik işletmelerinin, işe başlama bildirim ve eklerine dayanarak, tesisatçıların işe başlamasına izin vermesi gerektiği halde müesseselerce bu konunun takip edilmediği ve tesislerin yetkisi olmayan kişilerce yapılmasına izin verildiğini bildiren EMO Başkanlığının yazısı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca 2.4.1993 tarihinde yanıtlandı.

Bakanlığın 2896 sayılı yazısı uyarınca, müessese müdürlüklerinin bildirimleri almamaları söz konusu olmayıp, tersi durumda yasaya uymama suçu işlenmiş olacağı belirtilmektedir. Açık hükme göre işe başlama bildirimleri vermeden tesis yapılmaması gerekmektedir.

Enerji Dairesi Başkanı adına Hüsamettin GÜNER imzası ile yayınlanan yazıda, elektrik iç tesisat işlerinde müesseselerin yürürlükteki yönetmeliklere ve

mevzuata uymaları, uymayanları uyarmaları ve gerekiyorsa adli makamlara sevketmeleri gerektiği belirtilmektedir.

□ ÖNDER GÜLSOY'U YİTİRDİK

Odamızın 2069 nolu üyesi Önder GÜLSOY 21.10.1992 tarihinde aramızdan ayrıldı.

Fotoğrafı ve biyografisinin Şubemize geç ulaşması nedeni ile duyurusunu ancak bültenimizin bu sayısında

yayınlayabildiğimiz GÜLSOY, ilk ve orta eğitimini Turgutlu'da tamamladı. İ.T.Ü. Teknik Okulundan 1963 yılında mezun oldu. 1966 - 68 yılları arasında Turgutlu ESHOT İşletmesinde Müdürlük yaptıktan sonra serbest olarak çalışmaya başladı.

54 yaşında yitirdiğimiz GÜLSOY evli ve iki çocuk babası idi. Ailesine ve topluluğumuza başsağlığı diliyoruz.

□ HAKKI HOCAMIZI YETİRDİK

EMO Yönetim Kurulu eski üyelerinden Dokuz Eylül Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü kurucularından Prof. Dr. Hakkı Şükrü ORANÇ'ı 9 Mart'ta yitirdik.

1932 yılında Samsun'da doğan ORANÇ, ilkökul ve lise eğitimini Samsun'da tamamladı 1955 yılında İTÜ Elektrik Fakültesi

Zayıf Akım Kolundan mezun olduktan sonra "Ay'dan Yansıma Yöntemiyle Haberleşme" konulu tez çalışmasını Birmingham Üniversitesinde verdi.

1961 Öğr. Görevlisi (ODTÜ), 1966 Asist. Prof. (ODTÜ), 1973, Doçent (ODTÜ), 1978 Profesör (ODTÜ), 1980 Ege Üniversitesi şeklinde sıralanan akademik yaşantısına 1986 yılında kendi arzusu ile emekliliğini isteyerek son verdi. 1955 - 57 arasında yaptığı askerlik görevi sırasında Nato Sahil Radarları Projesinde çalıştı. 1957 - 61 yılları arasında PTT'de çalışan ORANÇ, 1961 yılında kısa bir süre Basın Yayın Genel Müdürlüğünde Vericiler Mühendisliği görevinde bulundu.

Emekli olduktan sonra 1986 - 89 arası serbest danışmanlık, 1989 - 92 arası ise Teletaş İzmir Bölge Müdürü olarak görev yaptı. Son olarak STFA Grubunda Savronik Elektronik San. ve Tic. A.Ş. ile Ekspertiz ve Müşavirlik Tic. ve San. A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığı ile Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Tic. A. Ş. Yönetim Kurulu üyeliğinde bulunuyordu. Evli ve 2 çocuk babası ORANÇ'ın Odamıza ve Mühendislik topluluğuna yaptığı hizmetler unutulmayacaktır.

□ ELEKTRİK TARİFELERİ YÖNETMELİĞİ DEĞİŞİKLİĞİ

15 Nisan 1993 tarihli R. G. 'de yayınlanan yönetmelik değişikliği şu şekilde;

Madde 2: Aynı yönetmeliğin 6. 2. 1993 tarih ve 21488 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yönetmelikle değişik 83. maddesinin f bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

f) "Tek fazla beslenen aboneler ile bağlantı gücü 12 kw'a kadar abonelere ve yürürlüğe konulan elektrik enerjisi satış tarifelerinde reaktif enerji tarifesi uygulanmaz."

▲ ÖLÇÜ - SAYAÇ VE ELEKTRİK TARİFELERİ SEMİNERİ

Şube Bültenimizin geçen sayısında yapılabacağı duyurulan seminere katılım için yeterli çoğunluğun sağlanamaması nedeni ile 6 - 7 Mayıs 1993 tarihlerine ertelendi. Yine Şubemiz salonunda gerçekleştirilecek seminer programına katılmak isteyenlerin 4 Mayıs 1993 mesai bitimine kadar Şubemize başvurması gerekmektedir. Ederi = 1 kişi 500.000 TL. (Öğle yemekleri ve ikramlar dahil.)

▲ ISO - 9000 TANITIM SEMİNERİ

1 Ocak 1993 tarihinden bu yana Avrupa Topluluğu tarafından zorunluluk getirilen Uluslararası Standardizasyon Örgütü, ISO'nun yayınlamış olduğu ISO - 9000 standardı dilimize TSE tarafından TS - 9000 olarak çevrilmiştir. Her türlü ürün ve hizmet üretiminde kalite standartlarını belirleyen bu standardın uygulaması giderek büyük önem kazanmaktadır. Sektörümüzde ürün ve hizmet üreten tüm kuruluşları kaliteli üretim için yönlendiren TS - ISO-9000 standardının üyelerimiz ve çalıştıkları kuruluştaki arkadaşlarına genel olarak tanıtımını sağlamak amacıyla seminer düzenlenmiştir.

6 Mayıs Perşembe günü Şubemiz lokalinde düzenlenecek olan ISO-9000 tanıtım semineri saat 18.00'de başlayacak ve iki saat sürecektir. Katılımın ücretsiz olduğu seminerimize ilgi duyan üyelerimizin katılım için Şubemize isim bildirmeleri rica olunur.

▲ GÜVENLİK SİSTEMLERİ VE UYGULAMALARI SEMİNERİ

İşyerlerinde, fabrikalarda, bankalarda, resmi kurumlarda ve benzer yerlerde yangına, soyguna, sabotaja karşı bina içi ve bina dışında alınacak güvenlik önlemleri hakkında üyelerimizi bilgilendirmek amacı ile seminer düzenlenmiştir. Şubemiz salonunda 13 Mayıs 1993 Perşembe günü saat 18:00'de başlayacak seminer Elektronik Mühendisi Ahmet MALAK tarafından sunulacak olup, katılım ücretsizdir.

▲ PLC SEMİNERİ PL7-2 (TELEMECANİQUE)

Hem programlayıcılara, hemde PLC kullanıcılarına gerekli teorik ve pratik bilgiler kazandırmak amacıyla, 10 - 14 Mayıs 1993 tarihleri arasında düzenlenen seminerde programlanabilir kumanda temellerini bilenlere yönelik Ladder ve Grafcet dilerinde programlama kursu düzenlenmiştir.

Sayaçlar, zamanlayıcılar, tambur ve text bloklarıyla ilgili örnekler, bit ve word üzerinde işlemlerin uygulamalarıyla görüleceği seminer programı 9:30 ~ 17:30 saatleri gerçekleştirilecek. Katılım: 8 kişi ile sınırlı olup, katılmak isteyenlerin kurs ücretini yatırmadan Şubemizle görüşmesi gerekmektedir. Ücret: 2.990.000 - TL/kişi (öğle yemekleri ve ikramlar ücrete dahildir.)

Başvuru: EMO İzmir Şubesi

▲ ADMMA MEZUNLARI GEÇESİ

Birincisi geçtiğimiz yıllarda gerçekleştirilen ADMMA me-

zunları gecesinin ikincisi 15 Mayıs 1993 tarihinde Şubemiz Lokalinde yapılacaktır.

ADMMA mezunlarını biraraya getirecek geceye katılacak üyelerimiz davetiyelerini Şubemizden edinebilirler.

▲ ISO - 9000 KALİTE GÜVENCE SİSTEMLERİ SEMİNERİ

Şubemiz ISO - 9000 standardının ürün ve hizmet üreten işyerlerinde çalışan teknik elemanlara tanıtım amacıyla KalDer Kalite Derneği ile birlikte bir eğitim programı hazırladı. 3 günlük program süresince katılımcılara gerekli tüm bilgileri vermeyi, katılımcının denetim açısından olduğu kadar, sistemin kuruluşu ve sürekliliği açısından yetkin kılınması hedeflendi. Kurs süresince uygulamalı 2 örnek Siemens ve Vestel'de görev yapan kalite sorumlusu Elektrik Mühendisleri tarafından kursiyerlere aktarılabılır.

İçerik:

- Genel kalite kavramı
- Kalite sistemleri ve sistem standartları
- ISO 9000'e uygun kalite sisteminin kuruluşu
- ISO 9000 maddelerinin uygulama örnekleriyle açıklanması
- Sınav (Başarılılara başarı belgesi, diğer katılımcılara katılım belgesi verilecektir.)

1 Kişi'nin 2.500.000 TL olarak belirlendiği katılım bedeline eğitim notları, öğle yemekleri, ikramlar dahil olup, katılım 20 kişi ile sınırlandırılmıştır. Eğitim tarihinin 26, 27, 28 Mayıs 1993 olarak belirlendiği programa katılmak isteyenler katılım bedelini EMO İzmir Şubesine Ait Akbank Gazi

Bulvarı 4880 - 1 / DHU / 01 nolu hesaba yatırılan katılım bedelinin dekontu ile 24 Mayıs 1993 günü mesai bitimine kadar Şubemize başvurulabilirler.

EMO İzmir Şubesi ve KalDer tarafından düzenlenen seminer programı yandaki tablodadır.

▲ BAYRAMDA RODOS GECESİ

1 - 5 Haziran 1993
(4 gece - 5 gün)
Rodos - Bay Otel

Ücrete Dahil Servisler

- ✓ Dört Yıldızlı Otelde Yarım Panسیون Konaklama,
 - ✓ Gidiş - Dönüş Ferryboat Ücreti,
 - ✓ İzmir - Marmaris - İzmir Lüks Otobüs İle Ulaşım,
 - ✓ Yunanistan Vize Ücreti,
 - ✓ Yurt Dışı Çıkışı İçin Gerekli Konut Fonu,
 - ✓ Yunanistan Ayak Bastı Ücreti,
 - ✓ Kelebekler Vadisi ve Lindos Turu
 - ✓ Şehir Turu
 - ✓ Tüm Transferler
 - ✓ Village Party
 - ✓ Primatur Rehberlik Hizmetleri
- 1 Kişi : \$ 430
2 - 12 Yaş Çocuk : \$ 330

Ödeme Şekli

1/3 Kayıtta, 1/3 Haziran, 1/3 Temmuz

Kayıt için acele ediniz.

Not: Pasaportlar En Az 6 Ay

ISO - 9000 UYGULAMASINA YÖNELİK EĞİTİM PROGRAMI

	1 GÜN	2. GÜN	3 GÜN
9.30 - 10.45	<ul style="list-style-type: none"> ● EMO ve KalDer Açılış Konuşmaları ● Çağdaş Kalite Anlayışı ve ISO-9000 ● Kalite Tanımı ve Kavramları 	<ul style="list-style-type: none"> ● ISO-9000 Maddeleri 	<ul style="list-style-type: none"> ● ISO-9000 Maddeleri
10.45 - 11.00	ÇAY / KAHVE		
11.00 - 12.00	<ul style="list-style-type: none"> ● ISO-9000 Standartlarının Doğuşu ve Diğer Sistem Standartları ile Karşılaştırılması ● Belgelendirme ve Akreditasyon 	<ul style="list-style-type: none"> ● ISO-9000 Maddeleri 	<ul style="list-style-type: none"> ● ISO-9000 Maddeleri ● Özet ● ISO-9001-9002 ve 9003'ün karşılaştırılması
12.30 - 14.00	ÖĞLE YEMEĞİ		
14.00 - 15.15	<ul style="list-style-type: none"> ● ISO-9000 Maddelerine Toplu Bakış ● Kalite Dokümantasyonu 	<ul style="list-style-type: none"> ● ISO-9000 Maddeleri 	<ul style="list-style-type: none"> ● Bir Uygulama Örneği: VESTEL
15.15 - 15.30	ÇAY / KAHVE		
15.30 - 17.00	<ul style="list-style-type: none"> ● ISO-9000 Maddeleri - Maddelerin Okunması - Açıklanması - Akış Şeması - Kritik Noktalar - Audit Soruları - Prosedürleştirme 	<ul style="list-style-type: none"> ● ISO-9000 Maddeleri 	<ul style="list-style-type: none"> ● Sınav Not: Katılmak mecburi değildir. Geçerli not % 65'tir.

Geçerli Olmalı ve Kıbrıs Türk Kesimi Giriş Vizesi Bulunmalıdır.

▲ PLC SEMİNERİ SİMATİK S5 (SIEMENS)

Kapsam: Analog sinyallerinin özellikleri, 1's ve 2's komplemant kavramı, Dinary sayı sisteminde negatif sayıların ifadesi, analog / digital ve digital / analog çeviri teknikleri ile ri düzeyde STEP 5 komutları, analog sinyallerin PLC'de işlenmesi ve değerlendirilmesi, sıcaklık, basınç, debi ağırlık analog sinyal kullanan proseslerin incelenmesi, analog örnekleri eğitim setlerinde denenmesi.

Katılım 15 kişi ile sınırlıdır. Katılımcılara Türkçe kurs not-

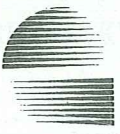
ları verilecektir. Kurslarda 6 adet PG 710 ve 6 adet 95 U eğitim seti bulunacaktır.

Ücret: 3.500.000 - TL. + KDV (Öğle yemekleri dahil)
Kursun Tarihi: 5 - 10 Temmuz 1993

Başvuru: EMO İzmir Şubesi

▲ OTOCAD KURSLARI

Eğitim Merkezi olarak hizmete sunulması planlanan Talatpaşa Bulvarı-Alsancak'taki eski hizmet binamızda mühendislere yönelik otocad 11 kursları düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. 17 veya 24 Mayıs tarihlerinde başlaması için gereken çalışmaların yapıldığı kursa katılacak üyelerimiz daha geniş bilgiyi Şubemizden edinebilirler.

RADYOMU İSTİYORUM!

ÇÖZÜM: ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ

Radyo ve televizyon yayın tekeli Anayasanın 133. maddesi ile 2454 sayılı TRT yasasının 4. maddesi gereğince TRT ye verilmiştir. Elektromanyetik dalgalarla yayın yapabilmek için 2813 sayılı Telsiz Kanununa göre Telsiz Genel Müdürlüğünden (TGM) sistem kurma, ruhsatname ve kullanma izni alınmalıdır. Anayasa ve kanunlarımızın gereği olan bu kurallar gerek ANAP gerekse DYP - SHP koalisyon hükümetleri dönemlerinde delinerek hukukun teknolojiye yenik düşürülmesine göz yumulmuştur.

Başlangıçta kurulan bir kaç uydudan nakil ve bölgesel yayın yapan radyo ve tv istasyonlarının ardından hükümet yetkililerinin bu duruma göz yumması ile yüzlerce şirket bu sahada çalışmaya başlamıştır. Standart dışı pek çok stüdyo ve verici cihazları ya yurda kaçak olarak sokulan parçaların ya da yerli imal edilenlerin yetkisiz kişilerce montajı yapılarak uluslararası yayın standartlarına uymadan hizmete sokulmuştur.

Yapılan yayınlar gelişigüzel seçilen frekans ve güçte olduğundan kısa süre içinde büyük şehirlerde elektromanyetik kirlenme gündeme geldi. İzleyiciler istasyon ararken rahatsız oldu, hava trafik emniyetinin bozulduğu iddia edildi. Ayrıca kendi istedikleri yerlere dikilen anten kuleleriyle çevre kirlenmesine sebep olundu.

Denetimsiz bir iş kolunda çalışmalarını yürüten yayıncılar, çoğu sigortasız personel çalıştırılarak, sanatçılara telif hakkı ödemedi, yetersiz maliye denetimiyle hazırladıkları programları kuralları oluşmamış yayıncılık ilkesizliği ile halkın beğenisine sunmuşlardır. Standart dışı verici cihazlarının çıkış katlarında filtre elemanı bulunmadığı için kendi yayın frekanslarının dışındaki harmonik frekansları da yayına vererek girişime sebep olmuşlardır. Bazı şirketler birden fazla kanalda yayın yaparak kanal işgal etmişler ve bunun ileride yapılacak frekans planlamasında müktesep hak olacağını sanmışlardır.

Tüm bu çalışmalar yürütülürken devletin yetkili organı olan TGM ise olaylara seyirci kalarak kurulan yeni radyo ve tv istasyonlarının

sayısını takip etmekle yetinmiştir.

Son yıllarda canlı deneyimini yaşadığımız özel radyo ve tv yayıncılığı ile Türk dilinin temel özelliklerine ve kurallarına uymayan pek çok örneğe tanık olduk. Bu yayınlarda dilbilim yozlaşması son boyutlarına ulaşmıştır. Bununla birlikte radyo ve tv yayınlarında içerikli program, sözlü müzik yayınlarının oranı ve nitelikleri denetlenmemiştir.

Koalisyon hükümeti "Yeni Radyo TV" yasası çalışmalarıyla ülkemizde örneği görülmemiş bir kanun hazırlama çalışmalarını başlatmış oldu. Tüm demokratik kuruluşların görüşü alınarak oluşturulan kanun taslağı bir yılı aşkın bir süre sonunda meclis komisyonlarında görüşülmeğe başlanmıştır. Hazırlanan kanun taslağının mecliste görüşülmesinden önce Anayasanın 133. maddesini değiştirilmesi gerekmektedir. Muhalefetteki ANAP Anayasa değişikliğini yeni kanun taslağı üzerindeki görüşmelerde anlaşmaya varılmasından sonra kabul edeceğini bildirmektedir. Böylece hazırlanan "Yeni Radyo ve Televizyon Düzeni Hakkındaki Yasa" TBMM deki komisyonlarda kilitlenmiştir.

Hükümetin son uygulamasıyla gündeme gelen yurt içinden yayın yapan radyo ve tv istasyonlarının kapatılması, hükümetin muhalefeti anayasa değişikliğine ikna etme yöntemidir. Bu yöntem uygulanırken gecikmeli de olsa işlettikleri kanunlar neden sadece yurt içinden yayın yapan istasyonlar için geçerlidir. Bugün bu uygulamalara rağmen çalışmalarını sürdüren özel korsan vericilerle yayın yapan radyo ve tv istasyonları vardır. Devletin yetkili organlarına izinsiz yayın yapan istasyonlarla mücadele etme emri verilmediği sürece hükümet yetkililerini bu konudaki kanunları çifte standardla uyguladığı göz ardı edilmemelidir.

Elektrik Mühendisleri Odası olarak, çok sesli yayıncılığı kısa bir deneyimle izleyen ülkemiz insanları için, Anayasadaki değişikliğin en kısa zamanda yapılarak, çağdaş görüşleri kapsayan kanunun yürürlüğe girmesiyle, uluslararası standartlarla uygun, kültür ve dilbilim yozlaşmasına neden olmayan radyo ve televizyon yayıncılığına bir an önce kavuşmak istiyoruz.

1992 TÜRKİYE İNSAN HAKLARI RAPORU YAYINLANDI

Türkiye İnsan Hakları Vakfı tarafından hazırlanan raporda 1992 yılı içinde yaşanan yada tanık olunan insan hakları ihlalleri ele alınıyor. Yaşama Hakkı, Kürt sorunu ve Olağanüstü Hal Rejimi, İşkence, Basın ve Düşünce Özgürlüğü, Örgütlenme Özgürlüğü, Çalışma Yaşamı ve Diğer Konular şeklinde 7 başlık altında derlenen kitapta, 1992 Bilançosu şu şekilde verilmekte:

1992 Yılı İnsan Hakları Bilançosu

Gözaltında ölenler.....	17
Nevroz olayları sırasında ölenler.....	92
Şırnak - benzeri olaylar sırasında ölenler.....	41
Göstericilere ateş açılması sonucu ölenler.....	26
Ev baskınları sırasında öldürülenler.....	63
Dur ihtarına uymama vs. sonucunda ölümler.....	103
Mayın patlaması sonucu ölümler.....	38
Faili meçhul cinayetler.....	360
Sivillere karşı saldırılarda ölenler.....	189
Silahlı saldırı ve suikastlerde öldürülenler.....	285
Çatışmalarda ölen güvenlik görevlileri.....	747
Çatışmalarda ölen militanlar.....	972

1992 Yılı İçinde Toplam Ölü Sayısı..... 2933

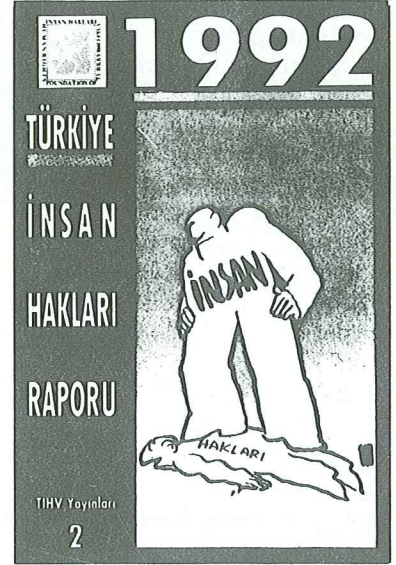
Gözaltına alındıktan sonra kaybolanlar.....	8
Öldürülen gazeteciler.....	13
Öldürülen gazete bayileri.....	3
Kamu görevlilerinin saldırısına uğrayan gazeteciler.....	52
Toplatılan gazete ve dergiler.....	189
Toplatılan kitaplar.....	20
Gazeteci ve yazarlara verilen hapis cezalarının toplamı.....	23 yıl 8 ay 15 gün
Öldürülen siyasi parti yöneticileri.....	8
Türban nedeniyle ceza alan üniversite öğrencileri.....	63
Kapatılan demokratik kitle örgütleri.....	32
Engellenen memur sendikalarının sayısı.....	39
İşkence görenlerin sayısı (TİHV'nin saptadığı).....	594
Gazeteci ve yazarlara verilen para cezalarının toplamı.....	5.976.000.000

Raporda son söz yerine aşağıdaki görüşlere yer verildi.

"Görüldüğü gibi, üzüntü verici ve karanlık bir insan hakları tablosunu geride bırakarak 1993 yılına girdik. Bu tür olayların bundan böyle yaşanmaması, kötü günlerin geçmişte kalması tek dileğimizdir. Ancak bu dileğimizin, hayat bulmasının kısa vadede güç olduğunun da bilincindeyiz.

"Demokratikleşme" ve "insan haklarına saygılı bir yönetim" sözü vererek işe başlayan koalisyon hükümetinin sorunları aşabileceğine ve vaadlerini yerine getireceğine dair hiç bir somut gelişme göremiyoruz. Ama umutsuz değiliz. Demokrasi güçlerinin insan hakları savunucularının baskı ve saldırılarından yılmayarak, engelleri aşacağına, başarıya ulaşacağına inanıyoruz."

1993 yılının insan hakları ve özgürlükleri açısından somut adımlarının atıldığı, başta yaşama hakkı olmak üzere tüm haklara saygı gösterildiği insanın insanı öldürmediği, barış içinde bir geleceğe başlangıç olması en büyük dileğimizdir. Türkiye İnsan Hakları Raporu kitabını Şubemizden temin edebilirsiniz.

GALLERIA

Şube Bültenimizin 40. sayısında Konak - Galeria Raporu başlığı altında İzmir kentinin simgesi olan Konak Alanının Kat karşılığı yabancı ortaklı bir şirkete verilmesine karşı çıkan TMMOB Mimarlar Odasının görüşü yayınlanmıştı.

Görüşlerimizi dikkate almayan Büyükşehir Belediye Başkanının projeyi uygulamaya başlaması ile gerek Mimarlar Odası gerekse İzmir Baro'su tarafından mahkemeye başvurularak yürütmeyi durdurma isteminde bulunuldu.

Konak Alanının yapılaşmaya açılmasına karşı çıkararak yapılan başvuru sonucu İzmir 3. İdare Mahkemesinde bilirkişi incelenmesine başvuruldu ve sonuçta Konak Galleria inşaatı Anayasa'ya, Kıyı Kanununa, Şehircilik ve Planlama ilkelerine aykırı bulunarak yürütmenin durdurulmasına karar verildi.

Karar sonrası Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Çakmur, mücadele yemini ettiğini açıklamış ve mahkeme kararının gereğini şu ana kadar yerin getirmemiştir. Çakmur, Galleria'nın Konak Alanında yapılmasına karşı çıkanlara saldırarak, önce Çağdaşlı Durdurma Lobisi, daha sonra yarasalar, hamam böcekleri, İzmir Katilleri gibi karalamalara girişmiştir. Saldırıları bunlarda kalmayan Çakmur mahkemenin tayin ettiği bilirkişileride bilmez kişiler olarak nitelendirmektedir.

İzmir Barosu, Çakmur hakkında, yöneticilere ve mahkemelere yönelik beyanından ötürü suç duyurusunda bulunmuştur.

Saldırılarını her yönde sergileyen Çakmur, Meslek Odalarının Belediyelerle protokol yaparak 20 yılı aşkın süredir uyguladığı mesleki denetimlerinde iptali için yoğun çaba harcamakta, böylece bu kitle örgütlerine karşı

12 Eylül döneminde bile uygulanmayan girişimlerde bulunmaktadır.

"Bunlar eskiden Boğaz Köprüsü-nede karşıydı" gibi gerekçelerini bilmediği, bilmediği gibi merak edip sormayan yada okumayan Çakmur, kenti ilgilendiren projeleri teknik heyetlerle birlikte tartışma çağrımıza ilgi duymamakta ancak kendi şovunu yapmak üzere düzenlediği teknik bir konunun tartışılma olanağı bulunmayan, eşit söz hakkının bulunmadığı gelişigüzel toplantılara çağrı yaparak kendini haklı zemine oturtmak istemektedir.

İstedikimiz, daha önce minibüs olayında olduğu gibi mahkeme kararlarına saygılı olması ve yürütmeyi durdurma kararına uymasıdır. Meslek Odaları üyeleri olarak hukuğu işine geldiğinde tanıyan, gelmediğinde tanımayan bir Belediye Başkanı istemiyoruz. Çağdaş, Demokratik ve Katılımcı Belediyecilik ve Yöneticiliğin temel ilkesi hukukun üstünlüğü prensibine bağlı olmaktır.

Seçilmiş en üst Kent Yöneticisinin, Meslek Odalarının görüşlerine saygılı, mahkeme kararlarına karşı çifte standart uygulamayan, yargı bağımsızlığını tanıyan bir kişi olmasını diliyoruz.

SAN. ve TİC.
LTD. ŞTİ.

GERSAN

VE

RADSAN

EGE
BÖLGE
TEMSİLCİLİĞİ

- Her Tür BAKIR Malzeme TOPRAKLAMA Malzemesi
- ALÜMİNYUM İletkenler ve Askı - Gergi Takımları
- RADYOAKTİF Paratoner ● İzalatörler
- Kablo Taşıma TAVALARI ve Döşeme Altı KANALLARI
- Fiber - Pertinax ● FLEXBIL Bakır Bara - CADWELD Termo Kaynak
- SOKETLİ RÖLELER - MICRO SWICH'ler
- EXPLOSION PROOF Malzemeler ● WATER PROOF Malzemeler
- Her Türlü SPECIAL ELEKTRİK Malzemeleri

Adres: 1336 Sokak No: 4/B 35210 Çankaya - İZMİR
Tel: Fax: 82 09 53 - 83 93 38 - 89 36 84 - 41 32 84

NAZIM

"Nazım" adını dedesinden, "Hikmet" adını babasından alan Nazım Hikmet 1902'de Selanik'te doğdu. Nazım, Dışişlerinde memur olan babası ile Halep ve Diyarbakır'dan sonra İstanbul'a geldi. İlk şiirini 12 yaşında evlerinin karşısında gördüğü yangından etkilenerek yazan Nazım, 1920'de Bahriye'yi bitirdi. İşgal yıllarında Anadolu'ya giden Nazım daha sonra Rusya'ya gitmeye karar verdi.

Moskova'da KUTV Üniversitesinde siyasi bilim üzerine öğrenim görüyor. 1925 yılından İstanbul'a dönen Nazım, Aydınlık Dergisinde çalışırken gördüğü baskılar üzerine İzmir'e gidiyor. Ancak 15 yıl ceza istemi ile aranan Nazım tekrar Moskova'ya dönmek zorunda kalıyor. Burada Muhsin Ertuğrul ile tanışıyor ve Lena adlı doktorla ikinci evliliğini yapıyor. Çıkarılan af kanunu üzerine Türkiye'ye dönmek üzere Moskova'dan ayrılır ancak girişte Hopa'da tutuklanır. Salıverilmesi ile İstanbul'a dönmesi 1929'u bulur. Piraye Hanım ile üçüncü evliliğini yaptığı 1932 yılında babası öldü. Aynı yıl tekrar tutuklanır. 1934 yılına kadar tutuklu kaldığı dönemlerde kitaplarında yasaklama kararı yoktu. Değişik isimlerle gazetelerde yazdığı yazılar geniş okuyucu kitlesi bulmaktadır. Jurnalciliğin arttığı o dönemde Nazım'la ilgili ihbar sonucu 1938 yılında önce İstanbul ardından Ankara'da askeri cezaevine götürüldü.

İki ay boyunca asker, savcı, hakim dahil kimse ile görüştürülmez. Meşhur Harb Okulu davası ile 15 yıl ceza alır. İstanbul'da bir geminin tuvaletinde hapis olarak tutulurken görülen Bahriye davasındanda 20 yıl ceza alan Nazım 37 yaşında 28 yıl 4 ay 20 gün olarak kesilen cezasını çekmek üzere 1940 yılında Çankırı hapishane-

sine sürülür.

Rahatsızlığı nedeni ile Bursa'ya nakledilen Nazım, burada Orhan Kemal'le beraberdir. Orhan Kemal'in tahliyesi ile Nazım yalnız kalmıştır. 7 Nisan 1950 günü açlık grevine başlaması ile Nazım'ın serbest bırakılmasına yönelik Uluslararası baskılar başlamıştı. Uluslararası Hukukçular örgütü, Fransız düşün ve sanatçıları 13 yıldır zindanlarda kalan Nazım'ın bir an önce serbest bırakılmasını istiyorlardı. Fransa'da şair Tristan Tzara başkanlığında "Nazım Hikmet'i Kurtarma Komitesi" kurulur. Avrupa'nın birçok ülkesinde, Amerika'da, Irak'ta, Hindistan'da, Suriye'de, Lübnan'da, Mısır'da, Kıbrıs'ta gençlik kuruluşları, parlamentolar, hukukçular, yazarlar, aydınlar Nazım için çalışma yaparlar. Binlerce insan Nazım'ın salıverilmesini isterken onun bir vatan haini olduğunu söyleyenlerde vardı.

Çıkan af yasası ile 15 Temmuz 1950'de serbest kalan Nazım'da siroz başlamıştı. 50 yaşında askerliğini yapmak üzere Sivas'ın Zara ilçesine gidecektir. Ancak Sebahattin Ali gibi bir olaya kurban gitmemek için çok sevdiği ülkesinden ayrılmaya karar verir ve 1951 yılında İstanbul'dan

Bükreş'e oradan Moskova'ya geçer. Burada son eşi Dr. Vera ile evlenir.

3 Haziran 1963'te yitirdiğimiz ünlü Ozanımız vasiyetini şu şekilde ifade etmiştir.

**Anadolu'da bir köy
mezarlığına gömün beni
Ve de uyarına gelirse
Tepemde bir de çınar olursa
taş maş da istemez hani.**

"Şiirimin kökü yurdumun topraklarındadır. Ama dallarıyla bütün topraklara, doğuda, batıda, güneyde, kuzeyde uçsuz bucaksız yayılan bütün medeniyetlere, bütün dünyamıza uzanmak istedim. İnsanoğlu nerede, ne zaman ve hangi dille olursa olsun, yüreğime ve kafama uygun bir şiir söylemişse, onun söylenişindeki ustalığı incelemeye, ondan birşeyler öğrenmeye çalıştı. Yalnız kendi edebiyatındakileri değil, Doğu ve Batı edebiyatının bütün ustalarını usta bildim" sözleri ile düşüncelerini özetleyen Nazım HİKMET'e vatandaşlık haklarının geri verilmesi için başlatılan kampanyaya Türk Mühendis ve Mimar Odaları destek vermektedir. Kampanyaya katılmak isteyen üyelerimiz dilekçe metinlerinizi Şubemiz ve temsilciliklerimizden edinebilirler.

VATAN HAINİ

Evet, vatan hainiyim, siz vatanperversiniz, siz yurtseversiniz.

Ben yurt hainiyim, ben vatan hainiyim.

Vatan çiftliklerinizse,

kasalarınızın ve çek defterlerinizin içindekilerse vatan,

Vatan, şose boylarında gebermekse aklıktan,

Vatan, soğukta it gibi titremek ve sıtmadan kıranmaksızın

yarın, fabrikalarınızda al kanımızı içmekse vatan,

Vatan, turnaklarıysa ağalarınızın,

Vatan, mızraklı ilmühalse, vatan, polis copuysa,

ödeneklerinizse, maaşlarınızsa vatan,

Vatan, Amerika üsleri, Amerikan bombası,

Amerikan donanması topuysa,

Vatan, kurtulmamaksa kopmuş karanlığınızdan,

ben vatan hainiyim.

Yazın üç sütun üstüne kapkara haykıran puntolarla;

Nazım Hikmet Vatan hainliğine devam ediyor hala.

ENERJİ İŞKOLUNDA TEK SENDİKA

Kamuda çalışan memur ve sözleşmeli personelin sendikalaşması çalışmalarına koşut olarak enerji işkolunda sendikal çalışmalar gecikmeyle olsa bugün oldukça olumlu bu noktaya gelmiştir.

Ancak; uzun süren işyeri sendikası mı?, işkolu sendikası mı? tartışmalarından işkolu sendikacılığı fikirlerinin üstün çıkmasına karşın, sendikalaşma hareketinde "işyeri sendikacılığı"nın pratiğe dönüşmesi gerçeği enerji işkolundada bir süreci olarak kendini göstermiştir.

Bu bağlamda enerji işkolunda mevcut sendikalar şöyledir;

ENERJİ-SEN (Enerji İşkolu Kamu Çalışanları Sendikası), TÜM ENERJİ-SEN (Tüm Enerji Kamu Çalışanları Sendikası) ve GENEL ENERJİ-SEN (Enerji İşkolu Çalışanları Sendikası)

Mevcut enerji işkolu tarifine giren kuruluşlar içerisinde ardarda örgütlenen her üç sendikadan Aralık 1992 tarihinde genel kurulunu yapan Tüm Enerji Sen'in tabanının "Enerji İşkolunda Birleşme" konusundaki olumlu baskısı her üç sendikanın gündemine "birleşme" konusunu oturtmuş ve bu konuda çalışmak ve

birleşmeyi gerçekleştirmek üzere komisyonların oluşmasını sağlamıştır.

Komisyonların enerji işkolundaki birleşmesi doğrultusunda yapmış oldukları çalışmalar sırasında "2821 sayılı sendikalar yasasında ayrı ayrı yeralan inşaat ve enerji işkolları ayırımının yapaı olduğu düşüncesinden hareketle iki işkolunda örgütlü bulunan sendikaların fiilen birleşmesinin yasanın istenilen yönde çıkması için etkin bir baskı grubu oluşturacağı" görüşü ağırlık kazanmış ve enerji işkolundaki sendikaların birleşmesi sürecine yapı işkolundaki sendikalarla da birleşme süreci eklenmiştir.

Böylece Enerji işkolundaki Sendikalara ilaveten Yapı İşkolundaki aşağıdaki sendikalarda birleşme görüşmelerine katılmaya başlamışlardır.

- YAPI YOL SEN (Yol, Yapı ve Alt Yapı Kamu Çalışanları Sendikası)

- İL SEN (İller Bankası Çalışanları Sendikası)

10.4.1993 tarihinde Tüm - Enerji Sen, Enerji - Sen, Genel Enerji - Sen birleştirme komisyonlarının müştereken yaptığı toplantı sonucunda "birleşme" ko-

nusundaki en önemli adım atılmış ve;

Tüm Enerji Sen, Enerji Sen, Genel Enerji Sen, İl Sen ve Elektrik İşleri Etüt İdaresi temsilcilerinin oluşturacağı 11 kişilik SYK (sendika yönetim kurulu) nun 20 Nisan 1993 tarihinde ENERJİ - SEN (Enerji Yapı, Altyapı Kamu Çalışanları) adı altında yeni bir sendika kurması, Mayıs ayındada her üç sendikanın genel kurullarını toplayarak ENERJİ - SEN'e geçiş kararlarını alması ve EYLÜL - 1993 tarihinde ENERJİ - SEN'in ilk genel kurulunu yapmasına karar verilmiştir.

İller Bankası ve Yapı İşkolundaki Sendikalar birleşme sürecine ileri aşamada katılacaklardır. Yeni oluşturulacak sendikanın tüzüğü, mevcut sendikalar yasasına göre belirlenen işkolu anlayışını aşan bir anlayışla gerçekleştirilecektir. Böylece çalışanların gücün birliği anlayışla yeni birliklere temel oluşturulacaktır.

Tabanın birleşme konusundaki gerçek taleplerinin vücut bulacağı bu çalışmanın ülkemizdeki diğer işkollarında önder olması ve nihai aşamada tüm çalışanların tek çatı altında toplandığı sendikada buluşmak tüm emekçilerin ortak dileğidir.

YAŞASIN BİR MAYIS

1 Mayıs Emegün Bayramı'dır. İşçilerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günüdür.

104 yıllık bir kutlama geleneğini yansıtan 1 Mayıs, sermayenin sömürsüne karşı ABD işçi sınıfınının 8 saatlik işgününe sahip olma mücadelesinin bir uzantısıdır. Ancak tarihsel süreç içinde daha da gelişerek 1 Mayıs işçi sınıfının sömürüye ve baskıya karşı verdiği savaşların uluslararası bir günü haline gelmiştir.

1 Mayıs tüm çalışanlarının sömürüye, baskıya, ırkçılığa ve toplumsal ayrımcılığa karşı, güçlerini birleştirdikleri, dayanışmalarını yükselttikleri bir gündür. Bu nedenle 1 Mayıs işçiler, emekçiler için mücadele azminin bilendiği bir gün olarak coşkuyla kutlanmaktadır.

Türkiye'de ise 1 Mayıs'a daha farklı anlamlar yüklenmiştir. Yaklaşık 90 yıl önce Türkiye'de kutlanmaya başlayan 1 Mayıs, daha sonra bir yandan baskı ile önlenecek, diğer yandan da Çiçek ve Bahar Bayramı biçimine sokularak unutturulmak istenmiştir.

1 Mayıs kutlamalarına konan yasak zinciri 1976 yılında DİSK'in öncülüğünde sendikal ayırım gözetilmeksizin tüm çalışanlarca kitlesel bir biçimde kutlanarak kırılmıştır. 1 Mayıs'tan koranlar 1977 yılında bu günü kana boyamışlardır.

1 Mayıs 1979'da İstanbul'da sokağa çıkma yasağı ilan ettirmişlerdir. Özellikle 12 Eylül sonrasında kamuoyunda 1 Mayıs'ı kötü ve kanlı bir gün olarak sürekli işlemişlerdir. Ama tüm yasaklamalara karşın, işçi ve emekçiler 1 Mayıs'ı her koşulda değişik biçimlerde kutlayarak meşruluğunu korumuşlardır. Bugün ise belli çevreler 1 Mayıs'ın anlamını kaydırma, içeriğini boşaltma çabasındalardır.

Ancak egemen sınıfların 1 Mayıs'ın gerçeğini unutturma, 1 Mayıs'ın özünü belleklerden kazıma çabaları boşa çıkmıştır. 1 Mayıs tarihsel anlamından hiçbir şey yitirmeden, 1993'de de özgün, tarihsel içeriğiyle kullanılacaktır.

Bugün ülkemiz çeşitli sorunlarla karşı karşıyadır. Uluslararası düzeyde "Yeni Dünya Düzen'i" adıyla dayatılmak istenen yapılanma içinde sömürü ve baskı yoğunlaşmaktadır. 12 Eylül'ün hukuki tahribatını kaldırma, demokratikleşme ve çalışma yaşamında İLO standartlarını egemen kılmaya söz veren bugünkü koalisyon hükümeti, bu vaatlerini yerine getirmemiştir.

1982 Anayasası değiştirilmemiştir.

Temel hak ve özgürlüklere 12 Eylül faşist darbisiyle konan sınırlamalar hala sürmektedir. Özgür sendikal örgütlenme ve grev hakları önündeki en-

geller kaldırılmamıştır.

Başka kamu çalışanları olmak üzere tüm çalışanların toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakkı engellenmektedir.

Özellikle 87 ve 151 sayılı İLO Sözleşmeleri'nin gerekli kıldığı yasal düzenlemeler gerçekleştirilmemiştir.

İrkçılık ve milliyetçiliğin körüklendiği bir dünya ortamında sermayenin ekonomik, siyasi ve ideolojik saldırıları sürmektedir.

İşsizlik ve pahalılık devam etmekte, iş güvencesi sağlamada en ufak bir adım atılmadığı gibi, işten çıkarmalar artmaktadır. Sendikasıızlaştırma, taşaron kullanım, sendikaları karalama kampanyaları ve daha bir dizi yeni yöntemlerle sürdürülmektedir.

Siyasi alanda Kürt sorunu en önemi sorun olmaya devam etmektedir. Bu sorun yasağacı ya da askeri yöntemlerle çözülemez. Bu alanda hakların kardeşliğini, sınıfın birliğini de pekiştiren barışçı bir siyasi çözüm gereklidir. Bu gerçekleşmeden ülkemizde, tüm kurum ve kuralarıyla işleyen bir demokrasiden söz etmek olanaklı değildir.

Bu yaklaşım içinde gerçek bir demokrasi için, sömürsüz, baskısız ve savaşırsız bir Türkiye ve dünya yolunda, özüne uygun biçimde 1 Mayıs 1993'ü kutlayacağız.

Yine istemlerimizi, mücadelemizi haykırarak türkülerimizle, marşlarımızla alanlara dolacağız. Yine sömürüye ve baskıya karşı mücadelede birlik ve dayanışmamızı göstereceğiz.

ORTAK ANTEN TELEVİZYON/RADYO VE KABLOLU TELEVİZYON/RADYO İÇ TESİSAT YÖNETMELİĞİ YAYINLANDI

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odasının birden fazla kullanıcısı bulunan ortak anten TV-R, Kablolu TV-R yayınlarının konut içlerinde tesis edilme koşullarını kapsayan yönetmeliği hazırlanarak yayınlandı.

Yönetmeliğe göre ve teknik şartnamelere uygun olarak hazırlanmış bina içi dağıtım şebekesi uygulama projeleri, EMO'nun denetimi PTT'nin onayı ile uygulamaya konulur. Projelerin uygulama sorumluluğu bina iç tesisatından sorumlu TUS tarafından yürütülecektir.

Yönetmeliğin tanımlar bölümünde; işaret özellikleri, izolasyon kaybı, gürültü faktörü, ekranlama faktörü, frekans tepkisi, zayıflama, kazanç, işaret seviye farklılaşması, görüntü çakışması, çapraz modülasyon, iç modülasyon, taşıyıcı iç modülasyon oranı, taşıyıcı gürültü oranı, karşılıklı yalıtım denkleştirici, bölücü, dağıtıcı, kör tapa, konektör, kablolar, hat yükselticisi, prizler yer alıyor.

Yönetmeliğin 4. maddesinde teknik özelliklerle ilgili şartlar yer alıyor.

Tesisatla ilgili şartların yer aldığı 5. maddede ise, dağıtıcıların konumları belirtilerek bağımsız projelendirilmenin esas olacağı ve çıkışların F - konektörlü olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu maddede ayrıca kilitlenebilir muhafazalı dağıtıcılardan her aboneye ayrı bir kablo çekileceği belirtilmektedir. Konut içerisinde mutlaka bir son nokta prizi kullanılacak ve bu prizden başka bir aboneye aktarım yapılmayacaktır. Tüm dağıtımlar teknik özellikleri yönetmelikte belirtilen kablolarla yapılacaktır. Bina içi tesisatın kablolu tv hattı'na bağlantısı için bina dağıtım kutusundan bina çıkışına kadar iki adet 70 mm çapında PVC boru döşenecektir. Bu boru bina dışında en az 40 cm derinliğe gömülecektir.

6- Projelerin hazırlanması;

Projeler yönetmelik ve EMO proje standartlarına

uygun olarak hazırlanacaktır. Projeler; Proje ve TUS sorumluları yapı ile ilgili bilgiler ve onay yapacak kurumlarla ilgili bölümlerin yer aldığı kapak, vaziyet planı, semboller listesi, açıklamalar, site ve bina dağıtım kutularının açılımları, bina dağıtım şemaları, kolon şemaları, işaret seviye hesapları ve kullanılacak dağıtım elemanlarının özellikleri çizelgesini kapsayacaktır.

7- Denetim, test ve ölçmeler:

Yönetmeliğin bu kısmında açıklanan muayene, test ve ölçmeler, tesisin TUS'u tarafından gerçekleştirilir.

Projesine uygunluk ve denetimi yapılmış, PTT'ye abone bağlantısı yapılmış kablo - tv tesisatı ile ortak anten tesislerinin montajı tamamlandı dağıtım tesisatına bağlantısı yapılmış olan radyo ve tv işaretleri için dağıtım tesisatının işlerlik testleri yapılabilir. Bu testlerde aktif elemanların enerji beslemeleri yapıldıktan sonra portatif tv ve radyo alıcıları kullanılabilir.

Ölçmeler ancak malzemenin teknik değerleri bilinmediği ve prizlerdeki işaret seviyelerinde gerekli değerler elde edilemezse malzeme örnekleri alınarak yapılacaktır. Denetim, test ve ölçmeler sonucu "Denetim, Test ve Ölçme Raporu" 4 nüsha olarak hazırlanır ve eksiklerin giderilmesi için TUS'a bildirilir.

1 Mart 1993 tarihli EMO Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilen yönetmelik uygulanmak üzere bağlı birimlere gönderilmiştir.

Zayıf akım iç tesisat yönetmeliğine başlangıç olarak yürürlüğe giren bu uygulamadan sonra:

- Doğru Akım Sistemleri, - Yangın Alarm Sistemleri, - Müzik Yayın Sistemleri gibi diğer elektronik ve haberleşme mühendisliği konularındaki çalışmalar bizi beklemektedir. Bu konularda çalışmaya yapabilecek üyelerimizin Şubemize başvurmalarını bekliyoruz.

- ✓ Otomatik Yangın Alarm ve Söndürme Sistemleri ✓ Hırsızlık Alarm ve Güvenlik Sistemleri
- ✓ Otomatik Telefon Arayıcıları ✓ CCTV Kapalı Devre Televizyon Sistemleri ✓ Gaz Algılama Sistemleri
- ✓ Kapı Tipi ve El Tipi Yüksek Güvenirlikli Metal Dedektörler
- ✓ Endüstriyel tip ve normal tip iç alan / dış alan Otomatik Açılan Kapılar (radarlı, sensörlü, 90° ya da yana açılan tek kanat, çift kanat kapılar) ✓ Otomatik garaj kapısı sistemleri, yükleme rampası sistemleri
- ✓ Bina otomasyonu sistemleri ✓ Kartlı kapı giriş sistemleri ✓ Mağaza Mal Güvenliği Sistemleri
- ✓ Görünür Kapı Telefonları, İnterkom Sistemleri ✓ Bina ve çevre güvenlik sistemleri
- ✓ Müzik yayın ve Anons sistemleri, Video / Data Projeksiyon Sistemleri
- ✓ Kesintisiz Güç Kaynakları, Bakımsız Kuru Tip Aküler ✓ Acil durum aydınlatma üniteleri
- ✓ Acil çıkış yönlendirme üniteleri
- ✓ Lexan polikarbonat güvenlik levhaları (Kurşun geçirmez, kırılmaz, balyoz işlemez patlamaya dayanıklı, ısıya yalıtkan levhalar) ✓ Uydu yayın dağıtım sistemleri ✓ Zayıf Akım

**PROJE, MÜHENDİSLİK, DANIŞMANLIK, PAZARLAMA, MALZEME, SERVİS,
BAKIM ve TAAHHÜT İŞLERİNİZDE HİZMETİNİZDEYİZ**

ELAR

ELEKTRİK ELEKTRONİK SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

1471 Sok. No: 9/1 Alsancak - İZMİR
Tel: (51) 634618 - 634664 - 638506 - 638507 Fax: 634467

İZMİR ATATÜRK ORMANININ DRAMI

1969 - 1984 Yılları arasında İzmir - Karşıyaka Küçükyağanlar, Turan, Bayraklı ve Bornova sirtlarında 3600 dekar çıplak alanlar ağaçlandırılarak Atatürk Ormanı tesis edildi. Bu işin öncülüğünü yapan İzmir'in eski Belediye Başkanlarından merhum Dr. Behçet UZ'un amacı betonlaşan İzmir'i çirkin görünümünden kurtarıp İzmirliğin dinlenebileceği ve temiz hava alabileceklere yeşil alanlar kazandırmaktır.

Ağaçlandırma ve koruma işini Orman teşkilatı üstlenmiştir. Ağaçlandırılan sahalanın tamamı sözde maliye hazinesine aitti. Bu nedenle İzmir Valiliğinin olurları ile bu yerler Milli Emlak Müdürlüğüne Orman teşkilatına tahsis edilmişti.

Atatürk Ormanına, çam, okaliptüs, selvi ve akasya olmak üzere 261000 adet fidan dikilmiş ve etrafı dikenli telle koruma altına alınmıştır.

Ağaçlandırma çalışmaları sürerken padişah tapusuyla hak iddia eden Yahya Hayati Paşa Vereseleri Atatürk Ormanının 434 dekarlık kısmını Mahkeme kararı ile özel mülkiyetlerine almışlar. Orman Teşkilatı bu yerlerin kamulaştırılması için teşebbüste bulunmuş isede bürokratik engellerden dolayı başaramadığı gibi, 1986 yılında adına iş yapan Orman Kadastro Komisyonu bu yerleri muhafaza karakteri taşımasına rağmen Orman sınırı dışında bırakmış.

1/25000 ölçekli nazım imar planında ağaçlandırılacak alanlar kapsamında bulunan Atatürk Ormanının özel mülkiyete geçen kısmı 1989 yılı Nisan ayında seçim yatırımı olur gerekçesiyle İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından kısmen imara açılmıştır.

Bunu fırsat bilen Yahya Hayati Vereseleri bazı imar adalarını Yapı Kooperatiflerine satmışlardır.

1992 yılı içinde, Karşıyaka Belediyesinden yapı ruhsatı alan iki yapı kooperatifi yüzlerce genç ağacı kesip harfiyata başladıkları sırada, TMMOB, İKK sekreterliği aracılığıyla olay İzmir Valiliğine, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kuruluna iletilmiştir. Gerek İzmir Valiliğinin gerekse Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu olayı incelemeye almasından rahatsız olan arsa sahipleri Ekim ayında henüz yapı ruhsatı alınmayan 120 dekar alandaki genç ağaçları katletmişlerdir.

Olay basın aracılığı ile kamuoyuna duyurulmuş

ve günlerce basında tartışma konusu yapılmıştır.

Sonuçta; İzmir 1 numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından yapı izni alınan yerler dışındaki özel mülkiyete geçen yerler dahil olmak üzere Atatürk Orman sahası doğal sit alanı sınırlarına alınmıştır.

İzmir Büyükşehir Belediye Meclisince özel mülkiyete geçen yerler yeniden ağaçlandırılacak alanlar kapsamına alınmıştır.

Her ne kadar İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı 10 Kasım 1992 tarihinde Atatürk Ormanında yapılan törende kesilen her ağacın yerine 10 tane dikileceğine dair söz verdiysede ancak katliamın yapıldığı saha, İzmir Ağaçlandırma Şefliğince yeniden ağaçlandırılmıştır.

İzmir Atatürk Ormanı şu anda sahipsizliğin acısını çekmektedir. Her ne kadar bir çok kişi ve dernek lafla sahip çıkmaya çalışıyorsa da hizmet etmeye gelince ortalıkta kimse gözükmüyor.

Dileğimiz Atatürk Orman Alanının bütünüyle tekrar İzmir'e kazandırılmasıdır.

Necmi KAYA OMO Ege Şubesi Başkanı

BALKIM MÜHENDİSLİK

**ELEKTRİK SAN. ve
TİC. LTD. ŞTİ.**

Bülent Şevket DEMİRAL
Elektrik Mühendisi

**AG Elektrik Malzemeleri Toptan Satış
MKE SAYAÇLARI BAYİİ**

Gazi Bulvarı No: 42/B
35210 Çankaya - İZMİR
Tel: 89 07 25 - 41 27 45 - 84 64 21
Fax: 84 64 21

Raylı Sistemlerde Enerji Temini

Kentlerin ulaşım sorunları gittikçe yoğunlaşmaktadır. Çözüm için kentin ana trafik koridorları belirlenip yolcu talepleri tahmin edildikten sonra alternatif maliyet hesapları yapılarak uygun bir taşımacılık sistemi bulunabilir.

Yakın mesafeli ulaşım sistemleri genel olarak 4 sınıfa ayrılırlar:

1. Hızlı tramvay
2. Hafif metro
3. Metro
4. Banliyo

Metro sistemi pahalı olduğundan 5 - 10 kere daha ucuz hafif raylı sistem (HRS) ile işe başlayıp, kentlerin gelişmesiyle birlikte HRS'nin daha yüksek kademeye dönüştürülmesi ve sonunda metroya çevrilmesi uygun bir çözüm olarak önerilmektedir. Buradan da görülebileceği gibi sistem kendi içinde canlı ve sürekli büyüyen bir sistem olup bilinçli ve pahalı bir program içerisinde çalışmalara başlanırsa ulusal ekonomi içerisinde değişik bir itici güç ve mühendislerimiz ve diğer çalışanlarımız için de heyecan umut verici bir iş sahası yaratılabilir.

Raylı sistemlerin yaygın olduğu dış ülkelerde elektrik enerjisinin temini, dağıtım ve emniyeti için yönetmelikler hazırlanmıştır ve işletmelerine uymaları halinde ruhsat verilmektedir. Ülkemizde çeşitli kent belediyelerince yapımına başlanan raylı taşımacılık sistemleri için yönetmeliklerimiz henüz yoktur ve her yapımçı firma kendi ülkesinin yönetmeliğini uygulamaktadır. Bu nedenle teknik ve finansal koordinasyonu sağlayacak bir ulusal kuruluşun oluşturulması uygun olacaktır.

Raylı Sistemlerde

Enerji Beslemesi ve Dağıtım

Raylı sistemin DC ve AC enerji ihtiyacını saptamak için şu bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır.

1. Güzergah ve tüm güzergahtaki yatay ve dikey kublar
2. Bütün yolcu istasyonlarının yerleri ve dizaynı
3. Araçlara ait dinamik ve elektrik bilgileri
4. Bir dizide kullanılacak azami

araç sayısı ile minimum dizi zaman aralığı

5. Atölye binası ve araç depolama yeri dizaynı

6. Sisteme alınacak elektrik için TEK fiderlerinin özellikleri

7. Rayların boyutları ve direnci

8. Arıza durumunda hareket tarzı ve gereken acil enerji

9. Güzergahta kullanılacak maaş ve sinyalizasyon sistemi gibi üniteler.

Bu bilgiler değerlendirildiğinde ise şu konular belirlenir.

1. Trafo ve redresör merkezlerinin yerleri ve sayıları,
2. Bu merkezlerde kullanılacak; OG panoları ile sayıları, redresör trafoforları ile kapasiteleri, DC besleme, dönüş panoları özellikleri ile sayıları, OG den AG ye çevrim için trafo özellikleri ile sayıları ve T.M. lerin iç ihtiyaçları ile akü devreleri,
3. Araçlara DC sisteminin havai hatla mı yoksa üçüncü rayla mı ulaştırılacağı,
4. Yolcu istasyonlarının elektrik projeleri,
5. Depo sahası ve atölye elektrik projeleri,
6. Güzergah boyunca sinyalizasyon, makas gibi ünitelerin enerji beslemesi,
7. Acil enerji üniteleri.

Başlıca Ünitelerin Enerji İhtiyaçları

a) Araçlar: Araçların enerji ihtiyacını hattın ve araçların özellikleri belirler. Bu özellikler;

* Hattın eğimi, * Kurb yarı çapları, * Aracın ivmesi, * Aracın kapasitesi yani yolcu sayısı, * Saatte taşınacak yolcu sayısı, * Aracın ısınma, havalandırma, aydınlatma, vb. için harcadığı enerji.

Araçlar için sistem tipine bağlı olarak ton başına gerekli güç ve ortalama enerji tüketimleri ise;

Araç tipi	Ton başına gerekli güç	max hız	başlama ivmesi	tren ivmesi	durak aralığı	ortalama enerji
Tramvay	8-12 kw/ton	50-70 km/h	0.8-1.2 m/sn ²	1.00m/sn ²	0.4-0.6 km	60-90wh/t-km
Trolleybüs	-	50-60 km/h	0.8-1.2 m/sn ²	1.00 m/sn ²	0.4-0.6 km	80-120 wh/t-km
HRS	9-13 kw/ton	50-80 km/h	0.9-1.2 m/sn ²	1.10 m/sn ²	0.4-0.6 km	50-75 wh/t-km
Metro	10-15 kw/ton	60-80 km/h	0.8-1.2 m/sn ²	1.10 m/sn ²	0.4-0.6 km	50-80 wh/t-km

Şehir içi raylı sistem araçları dünyada yaygın olarak 600, 750, 1500 Volt D.C. beslenmektedirler. Araca enerji ya havai hattan yada üçüncü raydan verilmektedir.

b) Yolcu istasyonları: İstasyonlar sistemin kapasitesine, yer altı veya üstünde oluşana göre çeşitli tip ve büyüklükte olabilirler. Elektrik enerjisi, aydınlatma, merdivenler, asansörler, havalandırma, ısıtma gibi hizmetler için kullanılır. Yolcuların emniyetli bir şekilde araçlara binmeleri ve inmeleri için aydınlatma seviyesi yeterli olmalıdır. 120 lüks'lük aydınlatma şiddeti yeterlidir. Bu da 7w/m² lik bir güç gerektirmektedir. Yürüyen merdivenlerde ise çıkış yüksekliğine ve hızına göre 10 ile 30 kw arasında merdiven başına güç gerekmektedir. Bu nedenle istasyonların güç ihtiyacı yer üstü veya altında oluşuna ve büyüklüğüne göre 500 kva kadar çıkmaktadır. Her istasyonda ana enerji sistemi yanında yedek sistem olmalı ve acil durumlarda 10 sn. de ACİL aydınlatma, kumanda, kontrol ve haberleşme ünitelerine enerji sağlamalıdır.

c) Tüneler: Tüneler normal işletme süresinde aydınlatılmazlar. Ancak herhangi bir tehlike anında ortalama 3'lüks lük aydınlatma yeterlidir. Bu da tek hatlı sistemlerde 4 w/m², çift hatlı sistemlerde 8 w/m² lik güç gerektirmektedir. Tüneldeki bakım işleri için 50 m'den az aralıklarla prizler konulur. Tünelin enerji ihtiyaçları yakın

istasyonlardan sağlanır.

d) Atölye ve Depolar : Bakım onarım atölyelerin enerji ihtiyaçları bakım yapılacak araç sayısına göre 0.5 w ile 2 w arasında değişir. Bu enerji atölye makinaları, aydınlatma, ısıtma, havalandırma vs. için kullanılır. DC enerji yakında bulunan trafo redresör merkezinden, hattı besleyen trafo redresör gruplarından ayrı bir trafo - redresör grubundan yapılır. Depo sahaları tramvayların çalışmadıkları saatlerde ve gece kaldıkları manevra ve ilk hareket yerleridir. Bu sahanın büyüklüğü sistemde kullanılan araç sayısına göre değişir. Depo sahaları 50 ila 200 araç kapasitesinde olabilir. Buda 40.000 m² ile 100.000 m² saha demektir. 20 ile 70 makas bulunur. Depo sahalarındaki makasların ısıtılması, kumandası ve sahanın aydınlatılması için 50 ila 150 kw arasında bir güç gerekir.

e) Trafo - redresör merkezleri: Raylı sistemlerin tüm elektrik enerjisi ihtiyacı trafo redresör merkezlerinden sağlanır. Bu merkezlerde şu ekipmanlar bulunur. OG şalt tesisleri, redresör trafoları ile redresörler, DC besleme, geri dönüş fider panoları, AG trafoları ile AG şalt tesisleri, iç ihtiyaç sistemi, akü sistem ve AG - OG kabloları.

f) Orta Gerilim Şalt Tesisleri: Tramvay, HRS, metro sistemlerindeki trafo redresör merkezleri kurulu güçleri raylı sistem kapasitesine göre 1 ile 10 MW arasında olabilmektedir. Şehir OG şebekesinden; hattına uzunluğu ve sistemin enerji ihtiyacı göz önünde tutularak OG'den kablo ya da havai hatla bağlantı yapılmaktadır. Ancak bu beslemede Şehrin yöresel elektrik kesintilerinde trafo redresör merkezinin başka bir bölümden beslenmesinin sağlanması gerekmektedir. Trafo redresör merkezleri sistemde enerjinin devamlılığını sağlamak için birbirlerine aynı gerilim seviyesinde ancak şehir şebekesinden ayrı bağlanmalıdır. Böylece trafo redresör merkezlerini besleyen hatlardan herhangi birinin arızası durumunda dahili sistem sayesinde elektrik kesintisi meydana

gelmez. OG panoları şehir şebekelerinde kullanılan tiptedir. Tercih edilen arabalı tip vakum şalterli olup bakıma ihtiyaç göstermezler. Arabalı tip bir arıza durumunda yedeğiyle değiştirilebilir. Trafo merkezlerinde redresör trafolarından 380/220 V.la beslenen cihaz ve sistemler için OG'yi AG ye çeviren trafolar bulunur. Bu trafoları beslemek içinde OG panosu kullanılır. DC ve AC şebekelerinde meydana gelecek arızaları birbirbirinden ayırmak ve etkilenmesini önlemek için yapılır.

g) Doğru Akım: Trafo redresör merkezlerinde redresör trafoları ile OG/600, 750 veya 1500 volta indirilir. DC araçların enerji ihtiyacı içi kullanılır. Redresör trafosu ve redresör ünitesi bir trafo ile redresörden meydana gelir. Sistemin cer enerji ihtiyacı; bir merkezde, bu ünitelerden kaç tane kullanılacağı belirlenir. Şehir içi raylı sistemlerde kullanılan redresör trafoları 800 kW ile 10 MW arasında olmaktadır. Trafolar yağlı tipte olabileceği gibi daha çok kuru tipler tercih edilmektedir. Silikon redresörler güvenilir, ekonomik ve bakıma çok az ihtiyaç gösterirler. Silikon redresör üniteleri 6 darbe, 3 faz köprü tipi veya 12 darbe 3 köprü tipi kullanılmaktadır. 12 darbe tipi OG hatlarında daha az harmonikler meydana getirdiği için tercih edilmektedir. Redresör üniteleri aşırı akım, kısa devre ve aşırı gerilime karşı koruma devreleri ile donatılmışlardır. Redresörlerden alınan DC, DC panoları ile havai hatla ya da üçüncü ray sistemine verilir. DC hat besleme panolarında hızlı kesiciler vardır. Tamir ve bakım kolaylığı nedeniyle kesiciler daha çok arabalı tipte imal edilirler. DC dağıtım hattında meydana gelen kısa devrelerde hızlı kesiciler 3 msn den itibaren açma işlemine başlar. Trafo redresör merkezlerinden yakın noktalarda kablolar ile havai hat veya üçüncü ray DC olarak beslenir. Her trafo redresör merkezi güzërhağının belli bir kısmını DC beslemesini yapar. Bir merkezin arızalanması halinde yakında bulunan merkez bu güzërhağı da besleyebilmektedir.

h) Alçak gerilim: Trafo redresör merkezlerine istasyonların ve depo, atölye gibi yerlerin 380/220 V. seviyesindeki enerji gereksinimi için OG/4, kV. a çevirecek trafolar ile panolar konulur. Trafo redresör merkezlerinden uzak ise bir OG fideri istasyona kadar enerjiyi getirir. Bu istasyonlara trafo redresör merkezlerinden yapılacak beslenme mevcut OG.'nin bir alt seviyesinde yapılabilir. Yani 34,5 kV. gerilim yerine 10 kV. kullanılabilir. Trafo redresör merkezlerinin normal çalışma kapasitelerinin 1.5 katına kadar 2 saat, 2 katına kadar ise 1 dk. süre ile yüklenmeleri mümkündür. Trafo redresör merkezleri planlanırken bu ünitelerin dışında bakım ve onarım için çalışacak personeli için rahat bir ortam sağlanmalıdır. Binalara malzeme nakli için yol ve giriş düşünülmelidir. Bina içinde yükseklik en az 3.30 m olmalıdır. (Kısa devre durumunda gerektiği için). Yer altı trafo merkezlerinde yeryüzü çıkış kapısına olan uzaklık en fazla 20 m olmalıdır. Yer üstü trafo merkezlerinde trafolar güneş ışıklarından etkilenmemeli ve olanaklıysa binanın kuzeyine monte edilmelidir.

RAYLI SİSTEMLERDE ENERJİ DAĞITIM ÖNCELİĞİ

Raylı sistemlerde enerji beslemesi öncelik bakımından üçe ayrılır.

1) Ana besleme: Tesisin elektrik enerjisine ihtiyaç gösteren tüm ünitelerini besler. Araçlar, aydınlatma, merdivenler, havalandırma ve pompalar.

2) Yardımcı besleme: Ana beslemenin kesintiye emniyetli bir durumda kalmasını sağlamak için gereklidir. Bu besleme temel aydınlatma, pompa, saat, kumanda kontrol gibi devreleri besler. Bu besleme durumunda araçlara enerji verilmez.

3. Yedek besleme: Ana ve yardımcı beslemenin kesilmesi durumunda yedek enerji besleme sistemi ile acil aydınlatma, alarm ve bazı özel sistemlerin beslenmesi için devreye girer. Yani bu gruptaki ekipmanlarda enerji kesintisi söz konusu değildir.

İzmir HRS hakkında İzmir ulaşım sempozyumunda Siemens tarafından sunulan bildiri.

ELEKTRİK ENERJİSİNİN ÜRETİM, İLETİM VE DAĞITIM YATIRIMLARINDA VERİMLİLİK

NIHAT ÖZGÜL

*Elektrik Yüksek Mühendisi
EMO İzmir Şubesi Başkanı*

Geçen Sayıdan Devam...

Tabi, konutların inşaat aşaması ortada gözükürken, elektrik tesislerinin 2 yıl önce yapılmış olması, bilinen çevrelerin bu tür yatırımlarındaki etkisini göstermektedir. Söz konusu elektrik tesislerinin 1991 fiyatlarıyla bedeli 200 milyon TL'dir.

Dağıtım tesislerinin yatırımlarına ilişkin olarak, onlara örnek verilebilir. Burada seçtiğimiz bir kaç örnek, genelde yatırımların niteliği konusunda bilgi vermek içindir. Yukarıdaki örnekler bir iki örnek daha ilave edebiliriz. Örneğin Muğla ili Fethiye ilçesinde 1987 yılında yaklaşık 4000 adet OG ve AG direkleri büyük hızla dikilmiştir. Ne varki tesisin hizmete girebilmesi için dağıtım trafolarının da yapılan tesisin bir parçası olarak tamamlanması zorunludur. Fakat zamanında kamulaştırma yapılamaması nedeniyle dağıtım trafo binalarının yapımı için 3 yıl beklenmiştir. Bu yüzden 1991 fiyatlarıyla yaklaşık 4 milyar TL'lik yatırım hizmet için beklemiştir. Benzer şekilde, İzmir ili Urla ilçesinde 1987 yılında 3000 adet OG ve AG direkleri dikilmiş fakat 1991 sonuna kadar yine zamanında kamulaştırma yapılamaması nedeniyle dağıtım trafo binaları tamamlanmamıştır. Burada da, 1991 fiyatlarıyla yaklaşık 3 milyar TL'lik yatırım hizmet vermek için 4 yıl beklemek zorunda kalmıştır. Yine İzmir ili Bostanlı semtinde, Emlak Kredi Bankası Konutları içinde dağıtım trafosu binası ve tesis montajı yapılmıştır. Bu arada Bostanlı GIS merkezinin programa alınmasıyla söz konusu dağıtım trafosundan vazgeçilmiş ve tesisinde montajı yapılmıştır. Bu tür plansız ve programsız çalışmalar, yatırımların ne ölçüde ciddiye alındığını göstermektedir.

Esas itibariyle dağıtım yatırımlarının da kendi içinde tamamlayıcı bir rol oynamadığı genelde yatırımların kısa sürede hizmete girecek, üretken bir nitelik kazanmasının gözardı edildiği anlaşılmaktadır. Bunun doğru sonucu olarak da bu yatırımlarda verimlilik beklemek hayal olmaktadır.

5. SONUÇ

Elektriğin üretim iletim ve dağıtım yatırımlarında "verimlilik" durumunu incelerken daha çok Ege Bölgesi'nden örnekler verdik. Bu örnekler, bize yatırımların planlı, programlı olarak ve eşgüdüm içinde yapılmadığını göstermektedir. Konu Türkiye genelinde ele alındığında, yatırımların ciddi ele alınmamasından dolayı ortaya büyük boyutlarda kaynak israfı çıkaracaktır. Tabi bu durumda yatırımlarda "verimlilik" ten söz etmek anlaksız.

TEK'in 1991 yılına ilişkin yatırım programı aşağıya çıkartılmıştır. Buna göre TEK'in 1991 yılına yatırım harcamalar toplamı 5 trilyon 102 milyar TL'dir.

TEK 1991 YILI YATIRIM PROGRAMI

Yatırım Kesimi	1991 Toplam Yatırım
Etütler.....	26.5 Milyar TL
Üretim.....	1.224.5 Milyar TL
İletim.....	1.750.0 Milyar TL
Dağıtım.....	300.0 Milyar TL
İşletmeler.....	200.0 Milyar TL
Makina - Teçhizat.....	310.0 Milyar TL
Taşıt.....	40.0 Milyar TL
Köy Şebekeleri.....	200.0 Milyar TL
Kent Şebekeleri.....	1.051.0 Milyar TL
TOPLAM.....	5.102.0 Milyar TL

Köy Şebekeleri ve kent şebekelerini dağıtım yatırımlarına eklersek ve ayrıca etüt, makina - teçhizat, taşıt yatırımlarının toplamı olan 376.5 milyarı üçe böler ve bunu üretim, iletim ve dağıtıma paylaşırsak 1991 yatırım içinde üretim, iletim ve dağıtım yatırımlarının parasal değeri şöyle olur.

Üretim	= 1 trilyon 351 milyar TL
İletim	= 1 trilyon 880 milyar TL
Dağıtım	= 1 trilyon 676 milyar TL
TOPLAM	= 4 trilyon 907 milyar TL

Üretim, iletim ve dağıtım yatırımlarının toplam bedeli olan 4 trilyon 907 milyar TL 1991 yatırımları toplamı olan 5 trilyon 102 milyarın yüzde 96'sını oluşturmaktadır. Rakamların ulaştığı bu merteye, yatırımlarda verimliliğin mutlak korunmasını zorunlu kılmaktadır.

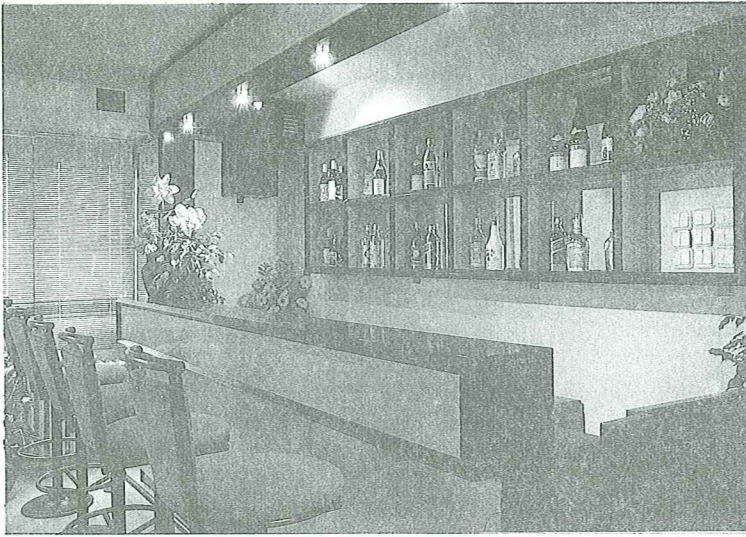
Yatırımlarda gerçekçi plan ve program yapılması, verimliliğin başlangıç koşuludur. Örnek vermek gerekirse; Bodrum TM ihale edilmeden Milas - Bodrum hattı ve Kuşadası TM imhale edilmeden de Söke - Kuşadası hattı ihale edilmemeliydi. Yine 154/10.5 kV Hilal GIS merkezi gibi dağıtıma hizmet verecek merkezleri bittiğinde, yük alamıyorlarsa, bu yatırımın isabetli seçilmediğini gösterir.

Bir diğer önemli nokta, yatırımların gerçekleşme süreci içinde ortaya çıkan sorunların kısa sürede çözümü için yetenekli, deneyimli ve yetkili kadroların oluşturulmasıdır. Bugün için, üretim, iletim ve dağıtım yatırımlarının her üçünde de bu kadro eksikliği kendisi çok açık olarak hissettirmektedir. Yatırımlarda verimlilik, öncelikle yatırımları yönetebilecek kadroların oluşturulmasıyla başlar.

Üretim, iletim ve dağıtım yatırımlarında eşgüdüm sağlanarak, birbirlerini tamamlamaları temin edilmelidir. Üretim, iletim ve dağıtımın daima bir bütün olarak ele alınması, elektrik yatırımlarının "olmazsa olmaz" koşuludur. Böylece yatırımların düzenli ve bilinçli olarak yürütülmesi sağlanacaktır. Bunun sonucu, tamamlanan yatırımlar, amaçlarına uygun olarak hemen hizmete girebilecektir. Tersine uygulamalar hizmet üretmeyen yatırımları oluşturulacak, parasal güçlüklerin başlıca nedenlerinden biri yatırımların sağlıklı plan ve program çerçevesinde ele alınmaması sonucu yatırımların verimsiz hale gelmesi ve büyük boyutlarda kaynak israfının yaratılmasına neden olacaktır.

Keyifli saatler başlıyor...

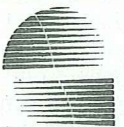
1337 Sokak No.16 K.8 Çankaya/İZMİR
EMO ☎ 89 34 35'den lokal • 418919 (ankesör)

*A*rtık Elektrik Mühendislerinin de çok özel bir lokali var...

Özenli bir servis, kaliteli bir mutfak ve keyifli bir ortam sizleri bekliyor.

Tabldot servisli öğle yemeklerinde konuklarınızı ağırlayabilir, akşamüstleri "Trafo Bar" da keyifli sohbetlerle günün yorgunluğunu atabilirsiniz.

Nefis mezelerin, ızgara çeşitlerinin sunulduğunu neşeli ve dost ortamıyla akşam yemeklerinizde vazgeçilmez uğrak yeri lokaliniz. Hafta sonları yemeklerinize ve sohbetlerinize canlı müzik eşlik edecek.

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ

- AYDA BİR ÇIKAR.
- ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ ÜYELERİNE ÜCRETSİZ YOLLANIR.
- ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ ADINA SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ SORUMLUSU
M. MACİT MUTAF

ADRES:
1337 SOKAK NO: 16 K:8
ÇANKAYA / İZMİR
TLF/FAX: 893435 PBX

YAPIM:
ENKARE
Tel / Fax : 21 84 97 - 21 76 27